
Onderwerp Pilot Samenwonen op proef

Zaaknummer Z23003580

B & W datum 31 oktober 2023

Teammanager Chantal Strous

Afdeling/Team Maatschappelijke

Ontwikkeling

Naam steller Michel Vogelaar

Portefeuillehouder Martin Leenders

Besproken met portefeuillehouder

Ja, met Martin Leenders op 23 oktober 2023

Openbaarheid

Ja, na het informeren van betrokkenen op 2 november 2023.

Bevoegd orgaan

B en W

Ter kennisname aanbieden aan Commissie Leven en Raad

ADVIES

1. Samenwonen op proef structureel voor onze inwoners in de uitkering mogelijk te maken;
2. De raad te informeren via bijgevoegde raadsinformatiebrief.

Inleiding

In de collegevergadering van 28 februari 2023 is besloten om in te stemmen met de opdracht tot het uitvoeren van een pilot samenwonen op proef. Dit naar aanleiding van de in de raadsvergadering van 8 november 2022 aangenomen motie. De strekking van de motie is:

- In het eerste kwartaal van 2023 met eenzelfde pilot te starten als in Tilburg, om samenwonen voor bijstandsgerechtigden mogelijk te maken voor een periode van maximaal zes maanden, zonder dat dit gevolgen heeft voor de hoogte van hun uitkering;
- Vóór de Programmabegroting 2024 de pilot te evalueren en extra kosten in beeld te brengen;
- De extra incidentele kosten te dekken uit het algemene reserves.

Inmiddels is de pilotperiode verstreken en heeft één inwoner gebruik gemaakt van de mogelijkheid. De proefperiode loopt nog. Niettemin wordt voorgesteld het samenwonen op proef structureel mogelijk te maken gelet op de opgedane ervaringen elders, ons eigen beleidskader en de beperkte financiële impact.

Beoogd resultaat

De pilot samenwonen op proef te evalueren, een besluit te nemen over structurele inbedding en de raad hierover te informeren.

Argumenten*1.1 De maatregel past binnen onze kadernota sociaal domein*

Onze kadernota sociaal domein is leidend voor onze werkwijze en eventuele nieuwe initiatieven moeten dan ook worden afgewogen tegen de kadernota. Het mogelijk maken van samenwonen op proef is een vorm van maatwerk en past dan ook naadloos binnen onze visie.

1.2 De maatregel past binnen landelijke wet- en regelgeving

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft eerder al bevestigd dat de maatregel past binnen de huidige wet- en regelgeving en ook past binnen de filosofie vanuit het ministerie hoe om te gaan met de Participatiewet.

1.3 De impact voor de gemeente is beperkt maar voor onze inwoner groot

Onze pilot, maar ook pilots in andere gemeenten, hebben geleerd dat het aantal inwoners dat daadwerkelijk gebruik maakt van deze mogelijkheid beperkt is. Hierdoor is de impact voor ons als gemeente, voor wat betreft financiën en uitvoering, zeer beperkt. Invoering van deze mogelijkheid is een bevoegdheid van uw college en hiervoor zijn geen aanpassingen van verordeningen of beleidsregels noodzakelijk. Daar staat de mogelijkheid voor onze inwoners tegenover open, om zonder grote risico's, te "proeven" of samenwonen wel werkt.

2.1 De raad heeft gevraagd om een evaluatie voor behandeling van de programmabegroting 2024

In de motie van de raad is het college opgeroepen om de pilot uit te voeren, te evalueren en de uitkomsten hiervan aan de raad mede te delen. Met de raadsinformatiebrief wordt hieraan voldaan.

Kanttekeningen of risico's

Zoals bij iedere maatregel bestaat er de mogelijkheid dat inwoners misbruik maken van deze mogelijkheid. Wij achten die kans echter zeer klein omdat wij dezelfde voorwaarden hanteren zoals bij de proef en ook de vaste lasten voor de deelnemers blijven doorlopen. Daarnaast wordt het samenwonen geregistreerd en hebben de consulenten contact met de betreffende inwoners(s).

Communicatie

N.v.t.

Financiële gevolgen

De financiële gevolgen zijn zeer beperkt en de structurele besparingen kunnen hoog oplopen. Op dit moment heeft een alleenstaande recht op een bijstandsuitkering van € 1.216,62. Gehuwden of samenwonenden hebben recht op een uitkering van € 1.738,02.

De lasten per maand bij twee alleenstaanden in de uitkering bedraagt voor de gemeente € 2.433,24. Het samenwonen levert ons per saldo dus een besparing op van € 695,22 per maand. Afhankelijk van de duurzaamheid van het samenwonen kan dit dus behoorlijk oplopen. Daar staat dus tegenover een maximale proefperiode van 6 maanden waarbij overigens gelet op de voorwaarden (het aanhouden van het huis en dus ook de vaste lasten) geen sprake is van een verdienmodel.

Vervolgtraject besluitvorming

De raad wordt geïnformeerd via bijgevoegde raadsinformatiebrief en onze consultants worden ook geïnformeerd over dit besluit. De website wordt aangepast waarbij samenwonen als proef wordt opgenomen als mogelijkheid met de daarbij behorende voorwaarden.

Evaluatie

N.v.t.

Bijlagen

Raadsinformatiebrief.

Naslagwerk

Naslag: Motie M7 VL - pilot proef-samenwonen met behoud van uitkering

De leden van de gemeenteraad Venray

De leden van de commissie Leven

Datum 31 oktober 2023

Behandeld door Michel Vogelaar

Ons kenmerk Z23003580

Datum uw brief

Pagina 1 van 2

Uw kenmerk

Onderwerp Pilot Samenwonen op proef

Geachte leden van de raad en de commissie Leven,

Motie

In de raadsvergadering van 8 november 2022 is een motie aangenomen voor het houden van een pilot samenwonen op proef. De strekking van de motie is:

- In het eerste kwartaal van 2023 met eenzelfde pilot te starten als in Tilburg, om samenwonen voor bijstandsgerechtigden mogelijk te maken voor een periode van maximaal zes maanden, zonder dat dit gevolgen heeft voor de hoogte van hun uitkering;
- Vóór de Programmabegroting 2024 de pilot te evalueren en extra kosten in beeld te brengen;
- De extra incidentele kosten te dekken uit het algemene reserves;

Met deze brief willen wij u onze ervaringen en uitkomst delen over deze pilot.

De pilot

Gedurende de periode 1 maart 2023 tot en met 1 september 2023 hebben onze inwoners de mogelijkheid gehad deel te nemen aan de pilot samenwonen op proef. Bekendheid over de pilot is gegeven door publicaties via social media, onze website, de krant en instructies aan onze consulenten. Niettemin zagen we dat het aantal aanmeldingen zeer beperkt was. Uiteindelijk heeft zich één inwoner gemeld richting einde van de looptijd van de pilot en die proeftijd loopt daarom nog.

Het is niet mogelijk om te evalueren

Omdat het aantal deelnemers zeer beperkt is en omdat de proeftijd nog loopt voor de enige deelnemer is het niet mogelijk om een evaluatie uit te voeren. Daarentegen zijn er landelijk in andere gemeenten positieve ervaringen opgedaan met deze pilot en veel gemeenten hebben het voorbeeld al gevolgd en vormt het ook een structureel onderdeel van de uitvoering.

We voeren de maatregel structureel in

Wij hebben besloten de maatregel structureel in te voeren en hebben hiervoor een aantal redenen:

- 1) De maatregel past binnen onze kadernota sociaal domein
Onze kadernota sociaal domein is leidend voor onze werkwijze en eventuele nieuwe initiatieven moeten dan ook worden afgewogen tegen de kadernota. Het mogelijk maken van samenwonen op proef is een vorm van maatwerk en past dan ook naadloos binnen onze visie.
- 2) De maatregel past binnen landelijke wet- en regelgeving
Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft eerder al bevestigd dat de maatregel past binnen de huidige wet- en regelgeving en ook past binnen de filosofie vanuit het ministerie hoe om te gaan met de Participatiewet.
- 3) De impact voor ons als gemeente is beperkt maar voor onze inwoner groot
Onze pilot, maar ook pilots in andere gemeenten, hebben geleerd dat het aantal inwoners dat daadwerkelijk gebruik maakt van deze mogelijkheid beperkt is. Hierdoor is de impact voor ons als gemeente, voor wat betreft financiën en uitvoering, zeer beperkt. Voor invoering van deze mogelijkheid zijn geen aanpassingen van verordeningen of beleidsregels noodzakelijk. Daar staat de mogelijkheid voor onze inwoners tegenover open, om zonder grote risico's, te "proeven" of samenwonen wel werkt.
- 4) De financiële gevolgen zijn zeer beperkt en de structurele besparingen kunnen hoog oplopen. Op dit moment heeft een alleenstaande recht op een bijstandsuitkering van € 1.216,62. Gehuwden of samenwonenden hebben recht op een uitkering van € 1.738,02. De lasten per maand bij twee alleenstaanden in de uitkering bedraagt voor de gemeente € 2.433,24. Het samenwonen levert ons per saldo dus een besparing op van € 695,22 per maand. Afhankelijk van de duurzaamheid van het samenwonen kan dit dus behoorlijk oplopen. Daar staat dus tegenover een maximale proefperiode van 6 maanden waarbij overigens gelet op de voorwaarden (het aanhouden van het huis en dus ook de vaste lasten) geen sprake is van een verdienmodel.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen de motie daarmee ook als afgedaan.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de burgemeester,

de secretaris,

M.C. Uitdehaag

E.G.J. Voorn

MOTIE BEGROTING

M7

Onderwerp: Pilot proef-samenwonen met behoud van uitkering

Sectie begroting: P1 LEVEN , Deelprogramma 1.1 OMGEVING, blz. 18

Status: (invullen door griffie).

De raad van de gemeente Venray in vergadering bijeen op 8 november 2022;

Constaterende dat:

- Wanneer alleenstaanden besluiten om samen te wonen de bijstandsnorm normaliter wordt aangepast aan de gewijzigde leefsituatie. De bijstandsnorm wijzigt dan van de norm alleenstaande naar de gehuwdennorm en daarmee worden zij onmiddellijk financieel afhankelijk van hun huisgenoot;
- Veel inwoners in de bijstand daarom niet durven te gaan samenwonen uit angst voor wat dat doet met hun financiële situatie.

Overwegende dat:

- Diverse gemeenten succesvolle pilots hebben gedraaid om samen wonen voor mensen in de bijstand mogelijk te maken en vervolgens vast beleid maken, zoals de gemeentes Heerlen en Tilburg¹;
- Daardoor bijstandsgerechtigden het samenwonen een half jaar kunnen proberen, zonder dat het invloed heeft op hun uitkering;
- Na een succesvolle proef ook meer doorstroming zal plaatsvinden op de (sociale huur-)woningmarkt;
- Na een succesvolle proef de bijstandsuitkering (gedeeltelijk) kan komen te vervallen.

Gehoord de beraadslagingen, gelet op artikel 32 van het Reglement van Orde;

Roept het college op:

- Een voorstel te doen aan de gemeenteraad van Venray om in het eerste kwartaal van 2023 eenzelfde pilot te starten als in Tilburg, om samenwonen voor bijstandsgerechtigden mogelijk te maken voor een periode van maximaal zes maanden, zonder dat dit gevolgen heeft voor de hoogte van hun uitkering;
- De resultaten van deze proef terug te rapporteren aan de gemeenteraad vóór de Programmabegroting 2024;
- Vóór de Programmabegroting 2024 de extra kosten in beeld te brengen en vervolgens de structurele lasten mee te nemen in de Programmabegroting 2024. De extra incidentele kosten te dekken uit het algemene reserves.

en gaat over tot de orde van de dag.

VENRAY Lokaal

¹ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/samenwonen-op-proef-bevalt-goed>

Stemverhouding (in te vullen door griffie).

Voor:

Tegen: